

Kommunfullmäktige

Bildande av naturreservatet Örnsätraskogen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att bilda naturreservatet Örnsätraskogen i enlighet med ärendets **bilaga 2**, samt

att godkänna avtal om intrångsersättning till markägaren Upplandsstiftelsen enligt ärendets **bilaga 3**.

I avgörandet deltagande

Maria Gardfjell (MP), Fredrik Ahlstedt (M), Caroline Hoffstedt (S), Ulrik Wärnsberg (S), Loa Mothata (S), Gustaf Lantz (S), Eva Christiernin (S), Rickard Malmström (MP), Ilona Szatmari Waldau (V), Mats Gyllander (M), Carolina Bringborn Anadol (M), Mohamad Hassan (L), Stefan Hanna (C), Jonas Segersam (KD), Simon Alm (SD)

Uppsala 5 april 2017

Marlene Burwick/Ingela Persson

Ärendet

I aktualitetsförklaringen av översiktsplan för Uppsala kommun 26 maj 2014 angav kommunfullmäktige ett område vid Örnsätra, intill Jumkilstigen, som aktuellt för reservatsbildning i närtid. Plan- och byggnadsnämnden (PBN) uppdrog 21 maj 2015 åt stadsbyggnadsförvaltningen att i samarbete med Upplandsstiftelsen ta fram förslag till beslut och skötselplan för ett naturreservat vid Örnsätra.

PBN har i beslut den 16 februari 2017 föreslagit kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att bilda naturreservatet Örnsätraskogen, ärendets **bilaga 1**. PBN beslutade samtidigt att föreslå kommunstyrelsen att avtala om och verkställa utbetalning av intrångsersättning till markägare och uppdra åt stadsbyggnadsförvaltningen att efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft ansöka om utbetalning av ett statligt bidrag för markåtkomst som Naturvårdsverket beviljat i förhandsbesked.

Beredning

Stadsbyggnadsförvaltningen har berett ärendet i nära samarbete med Upplandsstiftelsen och i enlighet med bestämmelser i miljöbalken (1998:808) och förordningen om områdesskydd (Fo 1998:1252). Däri ingår remissförfarande med berörda sakägare och myndigheter.

Föredragning

Örnästraskogen utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde som hyser en mångfald av växt- och djurarter som är knutna till dessa miljöer. För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skulle påtagligt skadas. Området bör därför förklaras som naturreservat.

Beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålet Levande skogar genom att 16 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Beslutet bidrar även till miljömålen Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv samt Levande sjöar och vattendrag. Beslutet bedöms förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den gällande kommunala översiktsplanen. Inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Upplandsstiftelsen, som nu håller på att förvärva de i reservatet ingående fastigheterna, kommer att iståndsätta och förvalta reservatet. Uppsala kommun behöver därför avtala om intrångsersättning med Upplandsstiftelsen enligt ärendets **bilaga 3**. När beslutet om reservatet vunnit laga kraft ska stadsbyggnadsförvaltningen ansöka om utbetalning av ett statligt bidrag om hälften av intrångsersättningen, vilket Naturvårdsverket beviljat i förhandsbesked.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunens kostnad för reservatsbildningen utgörs av en engångskostnad om knappt 950 000 kronor, förutsatt att staten bidrar med hälften av kostnaden i enlighet med givet förhandsbesked. Eftersom kommunen inte blir vare sig markägare eller förvaltare för reservatet, motsvarar intrångsersättningen en engångskostnad för såväl inrättande som drift av reservatet, vilket ryms inom ramen för plan- och byggnadsnämndens och gatu- och samhällsmiljönämndens budget för ändamålet.

Eventuella tillkommande driftskostnader bedöms som marginella, eftersom kommunen redan idag förvaltar den Linnéstig som passerar genom området och Upplandsstiftelsen i övrigt kommer att ansvara för såväl iståndsättning som förvaltning av naturreservatet.

Bilaga 1: Beslut i PBN

Bilaga 2: Beslutshandlingar för naturreservatet Örnästraskogen, inklusive underbilagor i form av kartor och skötselplan.

Bilaga 3: Överenskommelse om intrångsersättning för naturreservatet Örnästraskogen.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2017-02-16

§ 38

**Bildande av naturreservatet Örnsättraskogen
PBN-2016-0074**
Beslut

Plan- och byggnadsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att bilda naturreservatet Örnsättraskogen i enlighet med framtagna beslutshandlingar, ärendets bilaga A,

att föreslå kommunstyrelsen besluta att avtala om och verkställa utbetalning av intrångsersättning till markägare,

att föreslå kommunstyrelsen att uppdra åt stadsbyggnadsförvaltningen att efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft ansöka om utbetalning av det statliga bidrag för markåtkomst som Naturvårdsverket beviljat i förhandsbesked.

Sammanfattning

Plan- och byggnadsnämnden överlämnar förslag till beslutshandlingar för naturreservatet Örnsättraskogen till kommunstyrelsen för vidarebefordran till kommunfullmäktige att besluta i ärendet. Nämnden föreslår också kommunstyrelsen att avtala om och verkställa utbetalning av intrångsersättning till markägare samt att uppdra åt stadsbyggnadsförvaltningen att ombesörja övriga verkställighetsåtgärder inom ramen för reservatsbildningsprocessen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse 30 januari 2017, reviderad 9 februari 2017.
Arbetsutskottet har tillstyrkt förvaltningens förslag.

Expedieras till

Kommunstyrelsen
Akten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2017-02-16

Plats och tid: Aspen, Stationsgatan 12, klockan 15.00–17.10

Beslutande: Erik Pelling (S), ordförande
Trond Svendsen (MP), 1:e v ordf
Therez Olsson (M), 2:e v ordf
Peter Burman (S)
Helena Olsson (S)
Susanne Engström (MP)
Florian Burmeister (V)
Lars Tufvesson (M)
Rebecca Weissmann (L)
Karin Ericsson (C)
Håkan Tribell (M)

Ersättare: Kerstin Lundberg (MP)
Andrea Karnekvist (V)

Övriga deltagare:

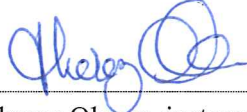
Mats Norrbom, stadsbyggnadsdirektör, Elisabet Jonsson, avdelningschef, Torsten Livion, Jenny Björnström, Christian Blomberg, enhetschef, Kristina Mårtensson, projektchef, Mia Agvald-Jägborn, naturvårdsstrateg, Pernilla Hessling, Johan Nilsson, Fredrik Berggren, Sofie Güler Rosell, Anneli Sundin planarkitekter, Tuva Andersen, tillsynshandläggare. Tjänstemännen deltar som föredragande i respektive ärende.

Utses att justera: Therez Olsson (M)   **Paragrafer:** 33 - 53

Justeringens plats och tid:

Uppsala Konsert och Kongress 17 februari 2017

Underskrifter:

 Erik Pelling, ordförande

 Therez Olsson, justerare

 Sara Östberg, sekreterare

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat. Justeringen har meddelats genom anslag på kommunens anslagstavla.

Organ: Plan- och byggnadsnämnden

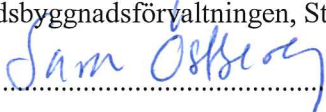
Datum: 16 februari 2017

Sista dag att överklaga: 13 mars 2017

Anslag sätts upp: 20 februari 2017

Anslaget tas ner: 14 mars 2017

Protokollet finns tillgängligt på: Stadsbyggnadsförvaltningen, Stationsgatan 12

Underskrift:

 .....

Naturreservatet

Örnsätraskogen

Uppsala kommun

BESLUT

Syfte med reservatsbildningen

Skälen för beslutet

Föreskrifter

Skötselplan

Förvaltare för naturreservatet

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

KOMMUNENS BEDÖMNINGAR

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

UPPLYSNINGAR

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

BILAGOR

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Bildande av naturreservatet Örnstraskogen i Uppsala kommun

BESLUT

Kommunfullmäktiga i Uppsala kommun (kommunen) förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga A1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets namn ska vara Örnstraskogen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Det preciserade syftet med naturreservatet Örnstraskogen är att:

- bevara områdets äldre barrblandskog, bäckmiljö och glupmiljö samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- låta den mindre del av området som idag utgörs av avverkad mark återställas till naturskog,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett attraktivt skogsområde, som ännu kan förknippas med Linné's arbete i fält och det vetenskapshistoriska värdet av detta, för allmänhetens friluftsliv och naturupplevelse.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- vid behov genomföra åtgärder som gynnar prioriterade arter eller miljöer, såsom friställande av enstaka grova träd,
- låta avverkad mark utvecklas till naturskog,
- vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens tillgänglighet genom anläggning, uppmärkning och underhåll av stigar, sittbänkar, spänger eller enkla broar över bäcken och informationsskyltar.

Skälen för beslutet

De prioriterade bevarandevärdena i naturreservatet utgörs av gammal barrblandskog, bäckdal, glupar samt friluftsliv/naturupplevelse. Gamla barrträd och lövträd, död ved, bäck och glupar samt solexponerad tallved är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, till exempel tretåig hackspett, raggbock, bronsbjörn, underviol, mörk husmossa, vedtrappmossa, grön sköldmossa, ullticka, rävticka, svart taggsvamp och gultoppig fingersvamp. Objektet ingår i värdetakten Västra upplands blockstensmarker som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Skogstyper som är utpekade i denna värdetrakt är naturskogsartad granskog, gamla tallbestånd, asprika miljöer och glupar med ädellövträd och värdefulla hasselmiljöer.

Området har även stort kulturhistoriskt, upplevelsemässigt och naturpedagogiskt värde genom att erbjuda en naturskogsmiljö kring en av Linnés exkursionsvägar; ”Jumkilsvandringen”.

Det som kan påverka områdets värden negativt är bland annat skogsbruk, störd hydrologi samt exploatering i form av bebyggelse, kraftledningar, master, vägar m.m. För att bevara och stärka områdets naturvärden behöver föreskrifter införas mot bland annat skogsbruk, påverkan på mark och hydrologi samt exploateringsåtgärder. Skötselinsatser i mycket begränsad omfattning kan behövas för att stärka naturvärdena.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden
-

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning med undantag för

- nödvändiga markarbeten för underhåll av Linnéstigen, markerad på karta bilaga A2,
- 2. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång, mast eller annan anläggning eller anordning,
- 3. dra fram ny mark- eller luftledning eller ledning i vatten,
- 4. framföra motordrivnet fordon med undantag för
  - körning med mindre fordon för uttransport av fällt klövvilt,
  - körning på Linnéstigen, markerad på karta bilaga A2, för transporter i samband med skogsbruksåtgärder,
  - körning på Linnéstigen, markerad på karta bilaga A2, i samband med skötsel och underhåll av Linnéstigen,
- 5. anordna upplag,
- 6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
- 7. tillföra kalk, växtnäringsämnen eller andra ämnen,
- 8. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande,
- 9. avverka, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar med undantag för
  - röjning av Linnéstigen, markerad på karta bilaga A2,
- 10. sätta upp saltsten eller utfodra vilt med undantag för
  - stödåtgärder för hotad eller missgynnad art som utförs på uppdrag av förvaltaren,
- 11. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras och
- 12. bedriva jakt på fågel.

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

---

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisningar,
2. markering av stigar och leder samt uppsättning och underhåll av informationstavla eller informationsskyltar som berör reservatet enligt karta, bilaga A3,
3. anläggande och underhåll av enkla friluftsanordningar såsom stigar, spänger eller enkla broar och sittbänkar enligt karta, bilaga A3,
4. friställande av enstaka tallar eller lövträd inom område markerat på karta, bilaga A3,
5. undersökning av djur-, växt- och svamparter och andra naturförhållanden.

Dessutom ska markägaren tåla att ovanstående åtgärder utförs av förvaltaren av naturreservatet eller den som förvaltaren uppdrar åt.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet

---

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
3. plocka och insamla mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än vad som behövs för artbestämning,
4. fånga och insamla insekter och andra ryggradslösa djur med fällor eller på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs,
5. medvetet störa djurlivet,
6. elda eller grilla,
7. framföra motordrivet fordon,
8. sätta upp permanenta markeringar, skylt eller liknande eller göra inskrift,

9. rida eller på annat sätt framföra häst och
10. cykla utanför markerad Linnéstig.

Ovanstående föreskrifter under punkterna A och C ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren av naturreservatet, eller den förvaltaren uppdrar åt, att utan dispens- eller tillståndsprövning genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- genomförande av undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock kommunens tillstånd,
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Skötselplan

Kommunen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga A5, för naturreservatets långsiktiga vård.

Förvaltare av naturreservatet

Kommunen förordnar med stöd av 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att Upplandsstiftelsen ska förvalta naturreservatet.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreseptatet är beläget i Jumkils socken ca 15 km nordväst om Uppsala stad. Lättast når man området från väg 272 där en vägs skylt pekar ut en avfartsväg till Linnéstigen.

Naturreseptatet omfattar ett större sammanhängande skogsområde beläget på moränmark. I området finns äldre barrblandskog av naturskogskaraktär i anslutning till en dalgång med orörd strid bäck "Örnsätrabäcken", några källor samt ett par så kallade glupar. I anslutning till en av gluparna finns inslag av hassel och lind. I den norra och södra delen av naturreseptatet ligger några mindre trädbevuxna kärr.

Skogen är över 100 år och naturskogstypad. Inslaget av död ved är bitvis stort. Mestadels rör det sig om granskog av blåbärs- eller lågörttyp men det ingår även hållmarktallskog och lundartade bestånd med ädellövinslag. Skogen har högt värde för rödlistade skogslevande arter. Området är betydelsefullt ur friluftssynpunkt och har ett kultur- och vetenskapshistoriskt värde som ett av Carl von Linnés stora utflyktsmål vid hans berömda så kallade "herbationes".

Linné-stigen börjar öster om naturreseptatet, vid Örnsätra, där kommunen anlagt en P-plats och satt upp en informationsskylt som beskriver stigens sträckning och historia. Stigen börjar i ett parti betespräglad odlingslandskap som numera är i igenväxande på grund av upphört bete. Stigen är sedan markerad längs hela sträckan fram till den så kallade "Studentvilan" väster om naturreseptatet, ca 7 km in i skogen.

KOMMUNENS BEDÖMNINGAR

Örnästraskogen utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde som hyser en mångfald av växt- och djurarter som är knutna till dessa miljöer. För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skulle påtagligt skadas. Kommunen har bedömt att området därför bör förklaras som naturreseptat.

Kommunen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 16 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Beslutet bidrar även till miljömålen Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv samt Levande sjöar och vattendrag.

Reservatsområdet berörs inte av något riksintresseområde enligt 3 eller 4 kap miljöbalken. Kommunen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den gällande kommunala översiktsplanen.

Kommunen bedömer att inskränkningarna i enskilda rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Naturresevatets naturvärden har uppmärksamats i ett flertal inventeringar genom åren. Örsätraskogen ingår i ett större område, Ulleråkers allmänningens centrala delar (80.76), som i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (1987) bedömdes till klass II (mycket högt naturvärde). Länsstyrelsens motivering framhöll betydelsen av ett stort ovanligt omväxlande skogsområde, med inslag av lundvegetation, glupar och norrländska vegetationsdrag.

Flera naturinventeringar har gjorts i det nu avgränsade objektet. Bland annat av Naturskyddsföreningen, ett arbete som finansierades av Uppsala kommun (Eriksson, P. 1988, opubl.). Rapporten innehåller utöver en naturinventering förslag på hur området kan skötas. Detta arbete följdes sedan upp av att Skogsvårdsstyrelsen fick i uppdrag av kommunen att ta fram en skötselplan för hela sträckan av Linné-stigen, från Örsätra till Studentvilan (Nissilä, 1989, opubl.).

I Uppsala kommuns naturvårdsinventering (1988-96) bedömdes objektet JUM 15 "Bäckdal, skog, glup m.m. 1 km väster om Källtorp" tillhöra värdeklass II (mycket högt naturvärde). Här framhålls även områdets betydelse som vetenskapshistoriskt intressant genom Linné-stigen, samt möjligheterna till friluftsliv.

År 1998 ingick området i en naturinventering av 15 så kallade "friutvecklingsområden" på Uppsala kommuns markinnehav och nyttjanderätter (Aronsson, 1998, opubl.).

Frågan om reservatsbildning aktualiserades i samband med en avverkningsanmälan 2012 som följdes av en dialog mellan kommunen, Länsstyrelsen, Skogsvårdsstyrelsen och Upplandsstiftelsen samt med markägarna. Kommunens plan- och byggnadsnämnd uppdrog 2015, med stöd av "Aktualitetsförklaring av Uppsalas översiktsplan 2010" (2014), åt stadsbyggnadsförvaltningen att i samarbete med Upplandsstiftelsen ta fram ett förslag till beslut för ett naturresevat i området.

Upplandsstiftelsen har under 2016 förvärvat berörda delar av fastigheterna Ullbolsta 2:8, Jumkils-Ubby 11:1 och Jumkils-Broby 9:1 och kommunen har tecknat avtal med Upplandsstiftelsen om intrångsersättning för marken inom naturresevatet. Statligt bidrag för markåtkomst har ansökts och beviljats med ett förhandsbesked.

Underlag till skötselplanen har tagits fram av Upplandsstiftelsen.

Samråd har enligt 25 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Länsstyrelsen, enligt 25a § respektive 25b § samma förordning med Skogsstyrelsen respektive Sveriges geologiska undersökning.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. förelagts att inom en tid av en månad yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Eftersom eventuella ytterligare rättigheter som kan beröra marken i naturreservatet, inskrivna eller oinskrivna, inte är fullständigt utredda har detta förslag till beslut dessutom kungjorts i Upsala Nya Tidning. Förslaget till beslut har dessutom skickats ut till berörda organisationer.

Av totalt tjugosju instanser som fått ärendet för möjlighet till yttrande har tio inkommit med yttrande, därav sex utan erinran eller som är enbart positiv till förslaget och tre instanser med synpunkter på förslaget. Kommunens gatu- och samhällsmiljönämnd och Länsstyrelsen har fått sina synpunkter tillgodosedda. Kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd har fått endast någon synpunkt tillgodosedd. Beslutet har justerats med utgångspunkt från Naturvårdsverkets vägledning för innehåll och utformning av reservatsbeslut.

UPPLYSNINGAR

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Beslutet kungörs på Uppsala kommuns anslagstavla och kommer att finnas tillgängligt för allmänheten i kommunens författningssamling på kommunens webbplats. Kungörelse införs även i ortstidningen Upsala Nya Tidning. Markägare underrättas även genom brev om reservatsbeslutet och datum för kungörelsens införande i ortstidning.

Kommunen ska enligt 2 kap. 9 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bl.a. att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan kommunen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Enligt 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har, efter en eventuell brand, ägaren eller nyttjanderättshavaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Behövs bevakning med hänsyn till risken för ny brand men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Kommunens tillsynsmyndighet ansvarar för tillsynen av naturreservatet och för prövning av dispenser och tillstånd. Kommunen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte

Kommunens lokala ordningsföreskrifter kan omfatta mark inom naturreservatet.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon regleras i jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950)

Observera också att allemansrätten inte medger att organiserad friluftsvksamhet, till exempel i form av tävling- övnings eller lägerverksamhet, bedrivs utan markägarens tillåtelse. Detta gäller även om den kan bedrivas utan att bryta mot föreskrifter i naturreservatet.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn: Örsätraskogen

NVR ID: 2046150

Kommun: Uppsala

Socken:	Jumkil
Fastigheter:	Ullbolsta 2:8, Jumkils-Broby 9:1, Jumkils-Ubby 11:1
Markägare:	Upplandsstiftelsen
Förvaltare:	Upplandsstiftelsen
Fastighetsanknutna rättigheter:	Nyttjanderättsavtal för stig som upplåts till allmänheten (Linnéstigen) Servitut för nyttjande av befintlig traktorväg/stig för transporter i samband med skogsbruk (Linnéstigen) Jakträttsupplåtelse.
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget ca 15 km NV om Uppsala stad. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga A4.
Gräns:	Reservatets gräns har markerats på bifogad beslutskarta, bilaga A1.
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Areal - reservatet:	Totalt ca 16,7 hektar. Arealen produktiv skogsmark är ca 16 ha.
Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga A5

BILAGOR

- A1. Beslutskarta
- A2. Beslutskarta 2
- A3. Karta över huvudsaklig förvaltningsinriktning
- A4. Översiktskarta
- A5. Skötselplan med skötselkarta (bilaga A5.1)

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kommunfullmäktiges beslut ska göra det skriftligt till Länsstyrelsen i Uppsala län. Överklagandet ska dock sändas till Uppsala kommun, Kommunledningskontoret, 753 75 UPPSALA, som vidarebefordrar ärendet till länsstyrelsen om det kommer in i rätt tid. Den ska vara Uppsala kommun tillhanda senast inom tre veckor räknat från kungörelse i ortstidning.

I skrivelsen är det viktigt att ange vilket beslut ni överklagar genom att uppge beslutsdatum och ärendets diarienummer (dnr). Ange också varför ni anser att beslutet är oriktigt och vilken ändring ni vill ha. Bifoga de handlingar som ni anser ger stöd för er uppfattning. Underteckna överklagandet med namn samt uppge er postadress och telefonnummer.

Om någonting är oklart, kontakta handläggaren i ärendet, Mia Agvald Jägborn, på telefon 018-727 47 31 eller e-post mia.agvald-jagborn@ uppsala.se.

SÄNDLISTA

Ulleråkers Häradsallmanning, C/o LRF Konsult, Box 1744, 751 47 UPPSALA Hans Karlsson, Jumkils-Ubby 107, 755 92 UPPSALA

Anders Ritscher och Barbro Ritscher, Jumkils-Broby Solhem 27, 743 86 BÄLINGE

Lars Ritscher, Målsta 100, 744 97 JÄRLÅSA

Upplandsstiftelsen, Box 26074, 75026 UPPSALA

Ullbolsta jaktlag, c/o Ted Lindström, Blackstalund, 740 22 Bälinge

Länsstyrelsen, lansstyrelsen@lansstyrelsen.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Försvarmakten, exp-hkv@mil.se

Sveriges Geologiska Undersökning, sgu@sgu.se

Skanova, remisser-stockholm@skanova.se

Telia Sonera Sverige Netfastigheter, Mårtensgatan 11, 123 86 FARSTA

Svenska Kraftnät, registrator@svk.se, alt. Box 1200, 172 24 SUNDBYBERG

Vattenfall Eldistribution AB, registratur.eldistribution@vattenfall.com

Upplands energi ek.för., Ramsjövägen 46, 743 63 BJÖRKLINGE

Naturskyddsföreningen Uppsala län, c/o Marianne Kahn, Sågargatan 2A, 753 17 UPPSALA

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, skogsgruppen, k.jorgen.sjostrom@telia.com

Uppsala Naturskyddsförening, c/o Per Hedberg, Vreta Parkväg 2, 755 91 UPPSALA

Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Stefan Eriksson, Järsta Lugnet 141, 743 93 VATTHOLMA

Upplands botaniska förening, (c/o Avd. för växtekologi (EBC), Norbyvägen 18 D, 752 36 UPPSALA) helst via e-post: karolin.ring@gmail.com, mora.aronsson@habonet.net

Upplands Orienteringsförbund, k.anders.eriksson@telia.com

Upplands Ornitologiska Förening, Box 59, 751 03 UPPSALA

Uppsala Svampklubb, c/o Maria Backlund, Södra Parkvägen 20A, 756 45 UPPSALA

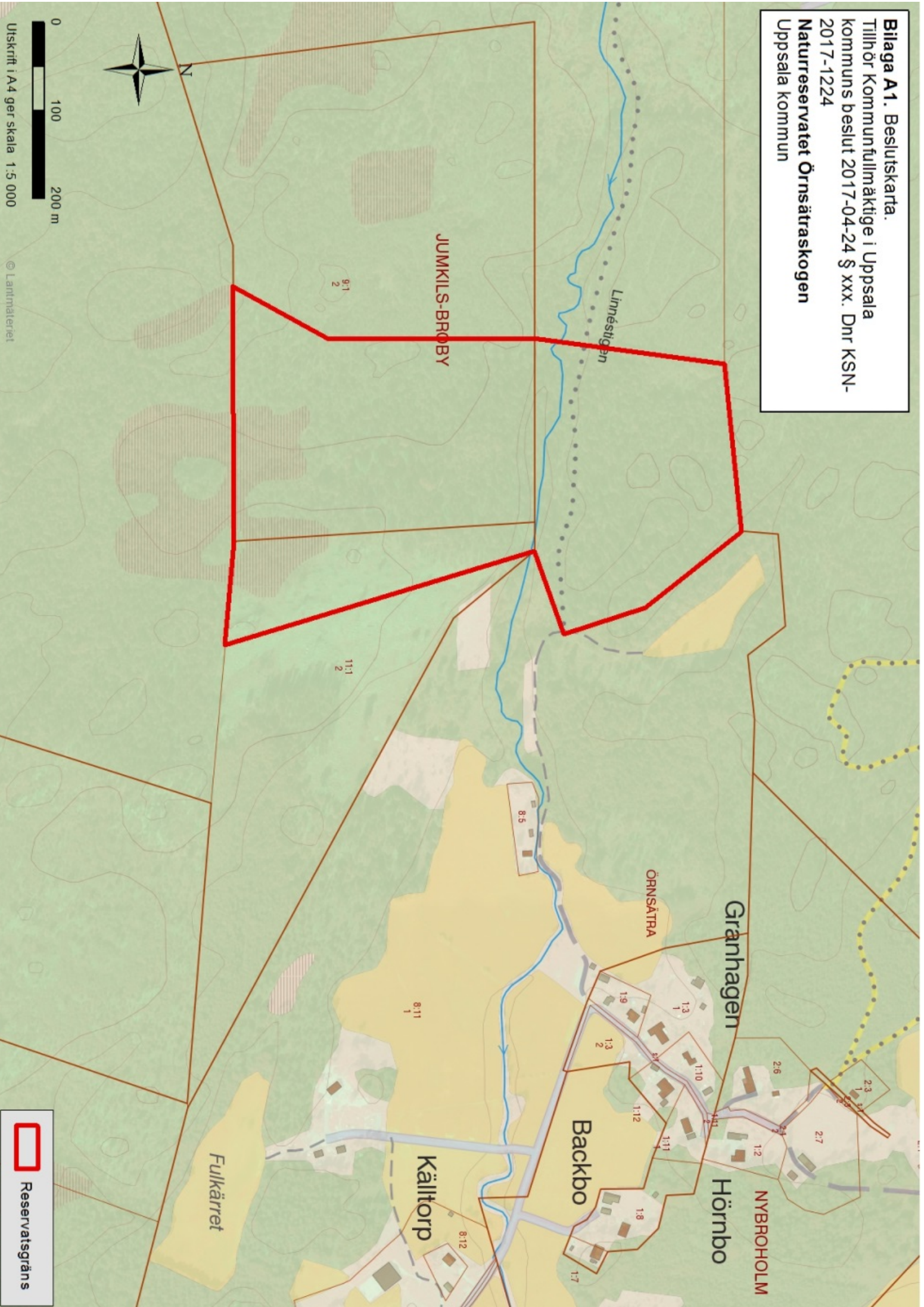
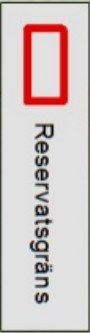
Jägareförbundet Uppsala län, Maskingatan 3, 195 60 ARLANDASTAD

Bilaga A1. Beslutskarta.
Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala
kommuns beslut 2017-04-24 § xxx. Dnr KSN-
2017-1224
Naturreservatet Örnäsåtraskogen
Uppsala kommun

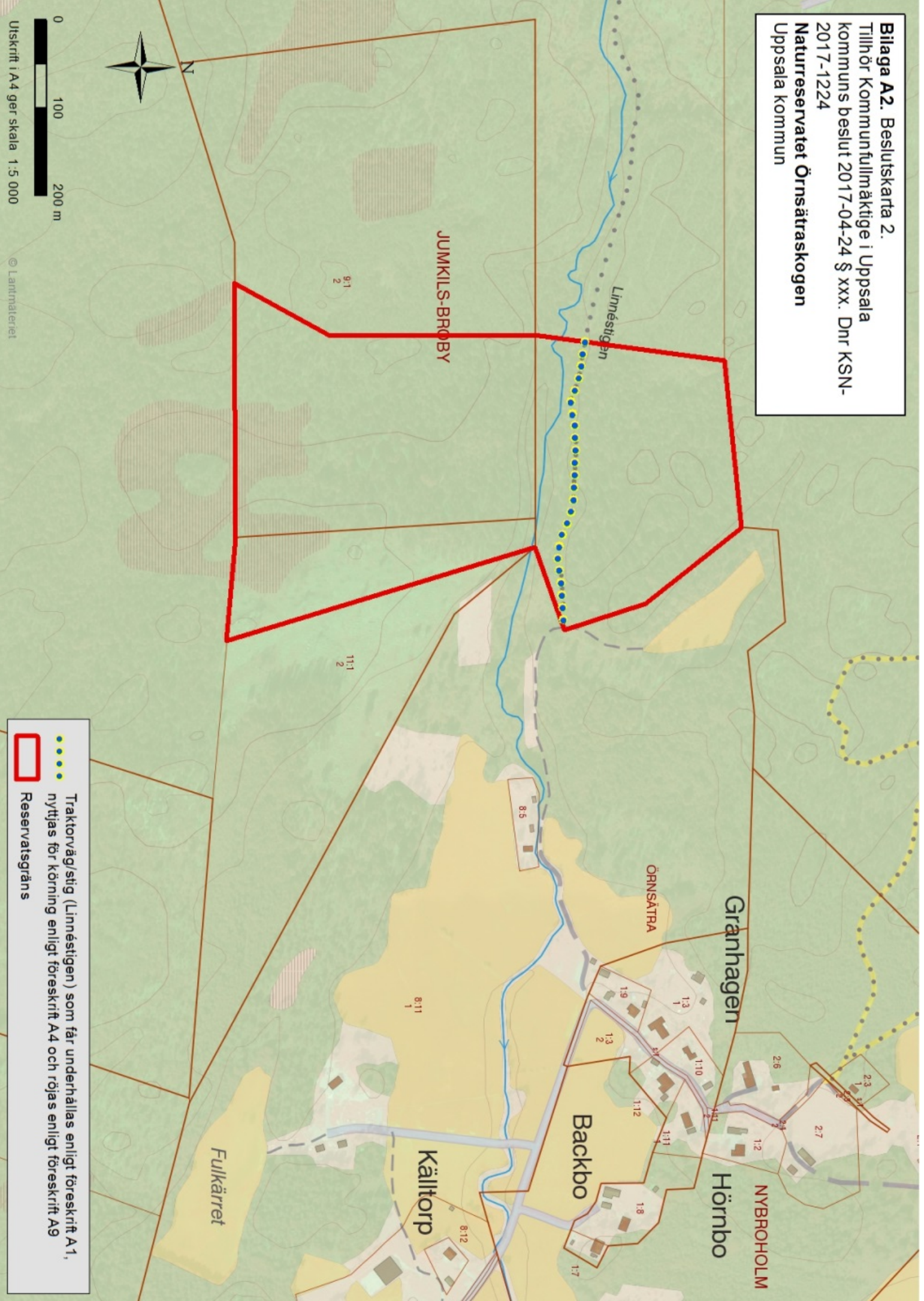
0 100 200 m

© Lantmäteriet

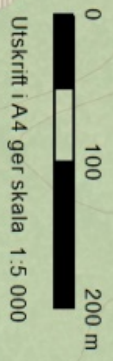

Bilaga A2. Beslutskartan 2.
Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala
kommuns beslut 2017-04-24 § xxx. Dnr KSN-
2017-1224
Naturreservatet Örnstättraskogen
Uppsala kommun

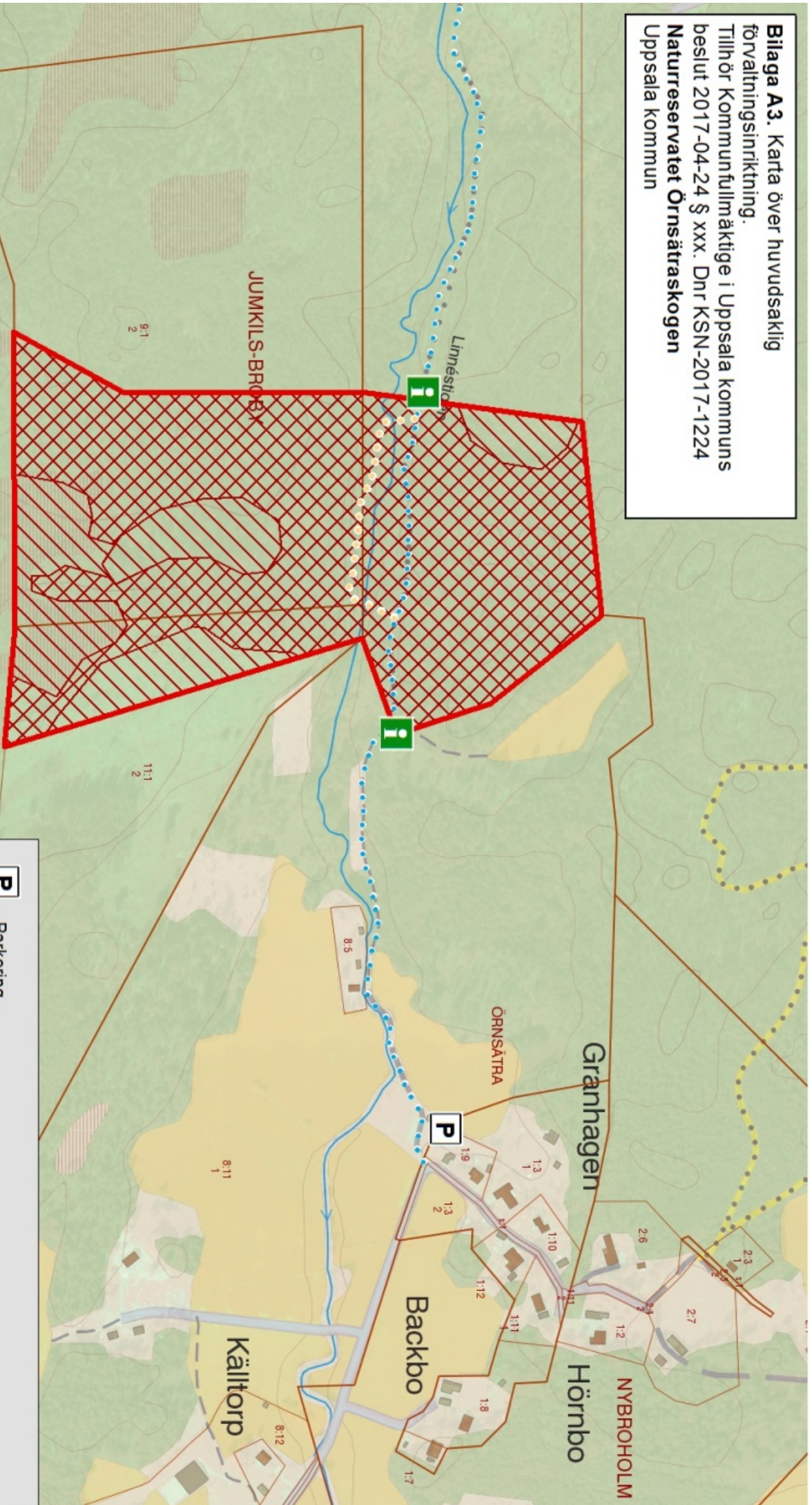

 Traktorväg/stig (Linnéstigen) som får underhållas enligt föreskrift A1, nyttjas för körning enligt föreskrift A4 och röjas enligt föreskrift A9

 Reservatsgräns

Bilaga A3. Karta över huvudsaklig förvaltningsinriktning.
Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala kommuns beslut 2017-04-24 § xxx. Dnr KSN-2017-1224
Naturreservatet Örnstättskogen
Uppsala kommun

	Parkering
	Informationsskylt
	Stigslinga, inklusive spångar eller enkla broar över bäck
	Linnéstigen
	Reservatsgräns
	Fri utveckling
	Fri utveckling med undantag för friställning av enskilda tallar eller lövträd

0 100 200 m

Utskrift i A4 ger skala 1:5 000

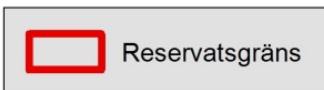
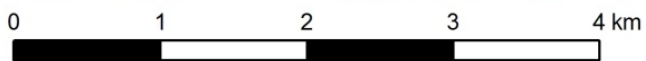
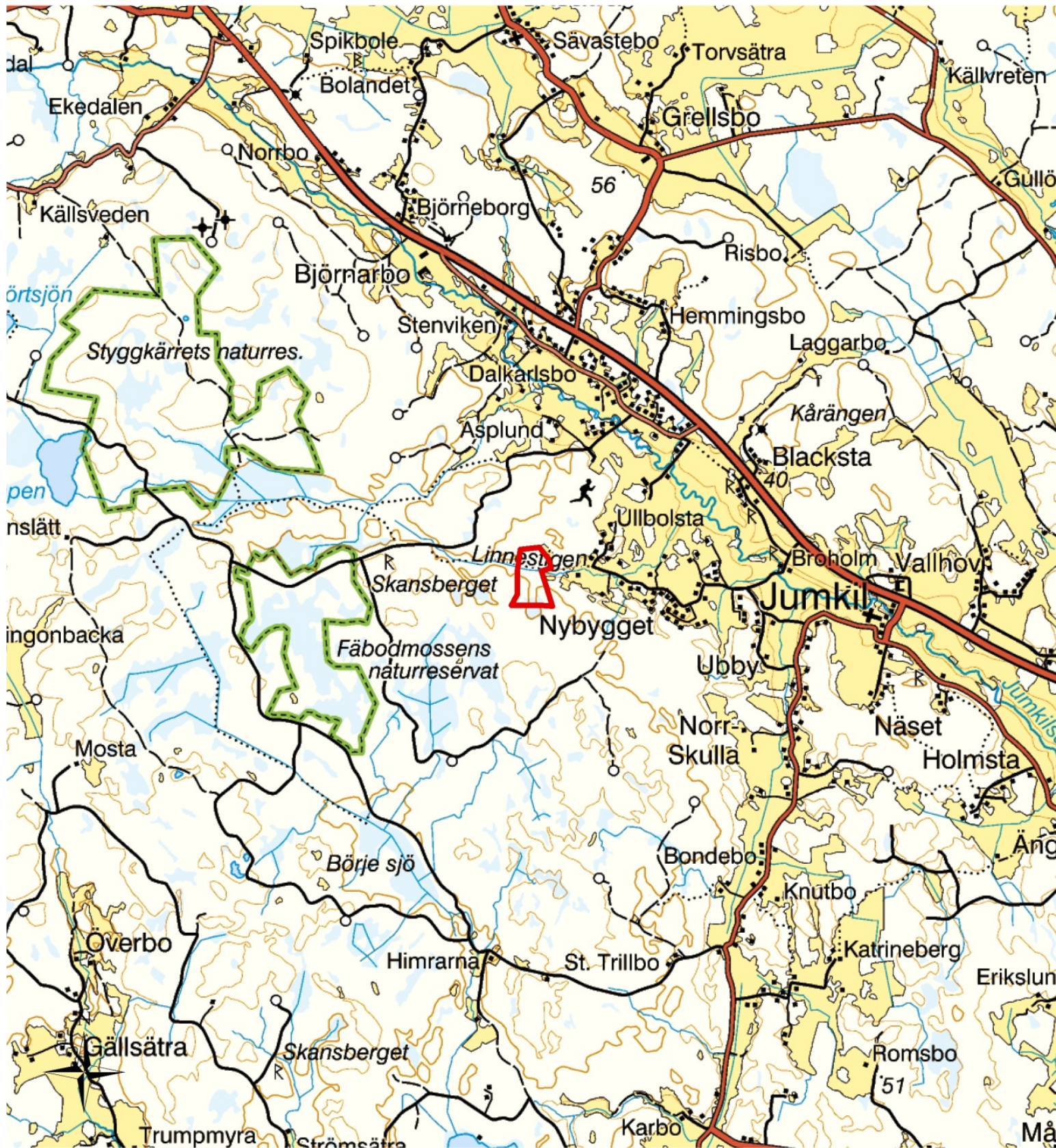
© Lantmateriet

Bilaga A4. Översigtskarta.

Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala
kommuns beslut 2017-04-24 § xxx. Dnr KSN-
2017-1224

Naturreservatet Örnstraskogen

Uppsala kommun

Skötselplan för naturreservatet

Örnsätraskogen

Uppsala kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL.....	4
Administrativa data.....	4
Bestämmelser utöver reservatsbeslut	5
Naturvärdesbedömningar	5
Åtgärdsprogram för hotade arter.....	5
Allmän beskrivning.....	6
Historisk och nuvarande markanvändning.....	6
Hydrologi	6
Områdets bevarandevärden.....	6
Biologiska värden	7
Geovetenskapliga värden	8
Kulturhistoriska värden.....	9
Värden för friluftslivet	9
Prioriterade bevarandevärden	9
KÄLLFÖRTECKNING.....	10
PLANDEL	11
Övergripande skötsel	11
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder.....	11
Skötselområde A; Bäckdal med naturskogsartad barrblandskog 12,8 ha	11
Skötselområde B; Glupar och hässle 0,9 ha.....	12
Skötselområde C; Trädbevuxet kärr och tallmosse - 2,0 ha.....	14
Skötselområde D; Hygge/ungskog - 1,0 ha	15
Anordningar för friluftslivet	15
Uppllysningar.....	16
Bränder	16
Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar	17
Upplag m.m.	17
Ridning	17
Jakt och fiske	17
Fornlämningar.....	17
Kulturlämningar.....	17
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	17
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	18
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER.....	18
BILAGOR: Bilaga A5.1: Skötselkarta.....	19

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Kommunen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Det preciserade syftet med naturreservatet Örsätraskogen är att:

- bevara områdets äldre barrblandskog, bäckmiljö och glupmiljö samt den biologiska mångfald som förekommer i dessa miljöer,
- låta den mindre del av området som idag utgörs av avverkad mark återställas till naturskog,
- inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett attraktivt skogsområde, som ännu kan förknippas med Linne´s arbete i fält och det vetenskapshistoriska värdet av detta, för allmänhetens friluftsliv och naturupplevelse.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- vid behov genomföra åtgärder som gynnar prioriterade arter eller miljöer, såsom friställande av enstaka grova träd,
- låta avverkad mark utvecklas till naturskog,
- vidta åtgärder för att underlätta allmänhetens tillgänglighet genom anläggning, uppmärkning och underhåll av stigar, sittbänkar, spänger eller enkla broar över bäcken och informationsskyltar.

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturresevatets namn:	Örnsätraskogen
NVR ID:	2046150
Kommun:	Uppsala
Socken:	Jumkil
Fastigheter:	Ullbolsta 2:8, Jumkils-Broby 9:1, Jumkils-Ubby 11:1
Markägare:	Upplandsstiftelsen
Förvaltare:	Upplandsstiftelsen
Fastighetsanknutna rättigheter:	Nyttjanderättsavtal för stig som upplåts till allmänheten (Linnéstigen) Servitut för nyttjande av befintlig traktorväg/stig (kommer att bildas) Jakträttsupplåtelse.
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget ca 15 km NV om Uppsala stad. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga A4.
Gräns:	Gränsen för naturresevatet har markerats på beslutskarta, bilaga A1 i beslutet.
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Areal - resevatet:	Totalt ca 16,7 hektar. Arealen produktiv skogsmark är ca 16 ha.
Fastighetskarta:	11H 9h/117 97 Ullbolsta
Terrängkarta:	11 H Enköping NO
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Markslag och naturtyp: (ungefärliga arealer)	

Barrdominerad skog på fastmark, mellan 100-140 år

12,8 ha

Hygge/ungskog	1,0 ha
Hassellund med lind	0,1 ha
Trädbevuxet kärr och tallmosse	2,0 ha
Glupmiljö	0,8 ha

Bestämmelser utöver reservatsbeslut

Kommunen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bland annat:

Körning i terräng med motordrivet fordon regleras i terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Fridlysning av vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon regleras i jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950)

Naturvärdesbedömningar

Naturrestatet ingår i ett större område som i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (1987) bedömdes objektet Ulleråkers allmänningens centrala delar (80.76) tillhöra klass II (mycket högt naturvärde). Länsstyrelsens motivering framhölls betydelsen av ett stort ovanligt omväxlande skogsområde, inslaget av lundvegetation, glupar och norrländska vegetationsdrag.

I Uppsala kommuns naturvårdsinventering (1988-96) bedömdes objektet objektet JUM 15 "Bäckdal, skog, glup m.m. 1 km väster om Källtorp" tillhöra värdeklass (mycket högt naturvärde). Här framhålls även områdets betydelse som vetenskaps-historiskt intressant genom Linné-stigen samt möjligheterna till friluftsliv.

Naturrestatet ligger i en värde-trakt (Västra Upplands blockstensmarker) som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Värde-trakten karakteriseras bl. a. av naturskogsartad granskog, gamla tallbestånd och glupar med ädellöv samt värdefulla hasselmiljöer.

Åtgärdsprogram för hotade arter

I anslutning till reservatet förekommer raggbock som omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). Raggbocken lever i gamla grova tallågor i solexponerat läge.

Allmän beskrivning

Naturreseptatet är beläget i Jumkils socken ca 15 km nordväst om Uppsala stad. Lättast når man området från väg 272 där en vägskylt pekar ut en avfartsväg till Linnéstigen.

Naturreseptatet omfattar ett större sammanhängande skogsområde beläget på moränmark. I området finns äldre barrblandskog av naturskogskaraktär i anslutning till en dalgång med orörd strid bäck "Örnsätrabäcken", några källor samt ett par så kallade glupar. I anslutning till en av gluparna finns inslag av hassel och lind. I den norra och södra delen av naturreseptatet ligger några mindre trädbevuxna kärr.

Skogen är över 100 år och naturskogsartad. Inslaget av död ved är bitvis stort. Mestadels rör det sig om granskog av blåbärs- eller lågörttyp men det ingår även hållmarktallskog och lundartade bestånd med ädellövinslag. Skogen har högt värde för rödlistade skogslevande arter. Området är betydelsefullt ur friluftssynpunkt och har ett kultur- och vetenskapshistoriskt värde som ett av Carl von Linnés stora utflyktsmål vid hans berömda så kallade "herbationes".

Linné-stigen börjar öster om naturreseptatet, vid Örnsätra, där kommunen anlagt en P-plats och satt upp en informationsskylt som beskriver stigens sträckning och historia. Stigen börjar i ett parti betespräglad odlingslandskap som numera är i igenväxande på grund av upphört bete. Stigen är sedan markerad längs hela sträckan fram till den så kallade "Studentvilan" väster om naturreseptatet, ca 7 km in i skogen.

Historisk och nuvarande markanvändning

Skogen har under lång tid inte påverkats av något skogsbruk och är i huvudsak självföryngrad. Linné-stigen Jumkil tillhör en av de mest etablerade och besökta av samtliga Linné-stigar. Avsikten med fältvandringen ("herbation") på Linnés tid var att se stora barrskogar och våtmarker, något som man fortfarande finner här ännu i dessa dagar.

Hydrologi

Området har en intressant och ostörd hydrologi med inslag av odikade kärr, två glupar, översilningsmark samt en meandrande skogsbäck. I anslutning till bäcken ligger en liten kalkkälla, "Oxögat".

Områdets bevarandevärden

Skogen är över 100 år och naturskogsartad. Inslaget av död ved är bitvis stort. Mestadels rör det sig om granskog av blåbärs- eller lågörttyp men det ingår även hållmarktallskog och lundartade bestånd med ädellövinslag. Skogen har högt värde

för rödlistade skogslevande arter. Området är betydelsefullt ur friluftssynpunkt och har ett kultur- och vetenskapshistoriskt värde som ett av Carl von Linnés stora utflyktsmål vid hans berömda så kallade ”herbationer”.

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukena.

Naturvärdena är främst knutna till naturskogsförhållanden med inslag av gamla träd och död ved. Hydrologiska betingelser i form av glupar, kärr, översilningsmark samt strömmande bäcksträcka skapar också förutsättningar för biologisk mångfald och variation.

Hitintills är 10 rödlistade arter och ytterligare ca 20 signalarter (arter som indikerar miljöer med höga naturvärden) påträffade inom området.

Bland skyddsvärda arter kan marksvampar, knutna till äldre barrskogsbestånd, nämnas, t.ex. svart taggsvamp och gultoppig fingersvamp.

Raggbocken är en skalbagge som är beroende av grova tallågor i solexponerade lägen. Spår efter raggbock finns i brynzonen mot hyggen i söder och öster.

Tretåig hackspett lever av barkborrar på döda granar bland annat och gynnas av barrdominerade naturskogar.

Vedtrappmossa och grön sköldmossa växer främst på gamla lågor av barrträd.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	VU, F
<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett	NT
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder	F
<i>Bonasa bonasia</i>	järpe	F

Skalbaggar

<i>Callidium coriaceum</i>	bronsbjon	s
<i>Tragosoma deparium</i>	raggbock	VU, P

Kärlväxter

<i>Actea spicata</i>	svart trolldruva	s
<i>Calla palustris</i>	missne	s
<i>Goodyera repens</i>	knärot	s, §
<i>Paris quadrifolia</i>	ormrot	s
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	s
<i>Viola mirabilis</i>	underviol	s
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	s
<i>Tilia cordata</i>	lind	s

Mossor

<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa	s, §, A
<i>Geocalyx graveolens</i>	terpentinmossa	s
<i>Hylocomiatrum umbratum</i>	mörk husmossa	s
<i>Jungermannia subulata</i>		
var. <i>Leiantha</i>	rörsvepemossa	s
<i>Ulota crispa</i>	krushättemossa	s
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT

Lavar

<i>Nephroma parile</i>	bårdlav	s
<i>Lecanactis abietina</i>	gammelgranlav	s

Svampar

<i>Phellinus pini</i>	tallticka	NT
<i>Climacocystis borealis</i>	trådticka	s
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka	s
<i>Inonotus rheades</i>	rävticka	s
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka	NT
<i>Phellinus ferruginefuscus</i>	ullticka	NT
<i>Cortinarius limonius</i>	eldspindling	
<i>Cortinarius percomis</i>	kryddspindling	
<i>Geatrum quadrifolium</i>	fyrflikig jordstjärna	NT
<i>Phellodon niger</i>	svart taggsvamp	NT
<i>Hydnellum peckii</i>	skarp dropptaggsvamp	s
<i>Hygrophorus erubescens</i>	besk vaxskivling	s
<i>Ramalia testa</i>	gultoppig fingersvamp	NT
<i>Russula aurea</i>	guldkremla	s

Teckenförklaring:

- F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen (2005)
§ = Arten är fridlyst i Sverige
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2015):

- CR = Critically endangered Akut hotad
EN = Endangered Starkt hotad
VU = Vulnerable Sårbar
NT = Near threatened Nära hotad
DD = Data deficient Kunskapsbrist

Geovetenskapliga värden

Örnsätrabäcken slingar sig botten av en ganska markerad ca 5 m djup dalgång i moränen och har skurit en liten ravin dalbottnens sandiga mark.

Kulturhistoriska värden

Objektet ingår i det vetenskapshistoriskt intressanta Linné-stigen stråket som även berör naturreservatet Fäbodmossen och avslutas vid den så kallade Studentvilan centralt beläget på Ulleråkers allmänning.

Inga kända fornlämningar finns i området.

Värden för friluftslivet

Reservatet har höga värden för friluftslivet, den gamla skogen med ravinen och gluparna har mycket höga upplevelsevärden och trolsk gammelskogskänsla. Området är lättillgängligt genom att den P-plats som kommunen anlagt längs den allmänna vägen som går några hundra meter från området. Linné-stigen förvaltas av Uppsala kommun.

Utöver den väl använda Linné-stigen går ytterligare minst en välfrekventerad stig genom skogen.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	gammal barrblandskog, bäckdal, glupar	
Strukturer:	gamla barrträd, solexponerad tall, hassel, lind, död ved	
Växt-, svamp- och djursamhällen:	vedskalbaggar, lundvegetation, mykorrhizasvamp	
Arter:	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Tragosoma depsarium</i>	raggbock
	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa
	<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa
	<i>Phellodon niger</i>	svart taggsvamp
	<i>Ramalia testa</i>	gultoppig fingersvamp
Friluftsliv:	naturupplevelse	
Kulturmiljö:	Linné-stig	
Geologiska värden:	bäckdal	
Limniska värden:	ostörd och varierad hydrologi i form av meandrande strid bäck, glupar, kärr, kalkkälla	

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Linné, V. v. 1753. Herbariones Upsaliensis. Akademisk avhandling respond. A. N. Fornander. Tillsammans med ett par senare upplagor översat av C. A. Brolén under titeln: Botaniska exkursioner i trakten av Uppsala. Utgivet av Linnésällskapet 1921. Protokoll från Linnés herbarioner har publicerats av Th. Fries "Linné. Lefnadsteckning", Stockholm 1903, H Hjelmqvist (Botaniska notiser 1951) och A. Berg (Svenska Linnésällskapet årsskrift. 1950-51).
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (del av objekt 80.86). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.
- Nitare, J. (red.) 2005. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Uppsala kommun, Park & Natur 1995: Naturvårdsinventering av Uppsala kommun 1988-1996, Jumkil socken, (objekt JUM 15).
- Uppsala kommun. 2006: Naturvårdsprogram 2006-2009 för Uppsala kommun.
- Uppsala kommun: Jumkils-vandringen – en av åtta Linnéstigar. Folder utgiven av Uppsala kommun. Finns även digitalt:
http://www.linnestigarna.se/jumkil/linne_jumkil_folder_webb.pdf

Opublicerade skrifter

- Eriksson, P. 1988: Översiktlig naturinventering samt skötsel förslag för tre Linnéstigar i Uppsala kommun. Uppsala Naturskyddsförening, rapport till Uppsala kommun 1988.
- Weibull, H. 1995. Inventering av värdefulla biotoper med avseende på kryptogamer. SLU Inst för ekologi och miljövard.
- Nissilä, S. 1989. Skötselplan för Linné-stigen Jumkil. Skogsstyrelsen 1989.

Digitala källor

- ArtDatabanken, Artfakta. <http://www.artdatabanken.se/vaara-tjaenster/artfakta/>.
- Riksantikvarieämbetet. 2011. Fornlämningsregister, tillgängligt på <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>
- Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <http://karta.svo.se>.

Kartmaterial

- Fastighetskarta: 11H 9h/117 97 Ullbolsta
- Terrängkarta: 11 H Enköping NO

PLANDEL

Övergripande skötsel

Övergripande skötsel för reservatet är att i huvudsak lämnas till fri utveckling. Reservatet ska skötas för att främja allmänhetens möjligheter till naturupplevelser.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats in i tre skötselområden. För avgränsning av områdena, se skötselområdeskarta, bilaga A5.1. För varje skötselområde anges ett bevarandemål.

Skötselområde A; Bäckdal med naturskogsartad barrblandskog 12,8 ha

Beskrivning: Äldre mossrik granskog på blockrik moränmark med inslag av tall och enstaka lövträd, främst björk. I områdets centrala del går en strid, meandrande liten bäck ”Örnsätrabäcken”. Längs bäckens norra sida går en gammal körväg, Linné-stigen. Även längs bäckens södra sida löper en mindre, men väl använd stig. I den södra delen finns ett utströmningsområde med rörligt ytvatten från intilliggande glupsystem (skötselområde B och C) och som via en mindre bäck får sitt utlopp i ”Örnsätrabäcken”. I anslutning till stigen finns en liten kallkälla. Nära stigen finns ett par mindre partier med planterad ung gran bland äldre tallar.

Bevarandemål: Flerskiktad naturskog med stort inslag av död ved.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder med undantag för viss bortgallring av gran kring äldre tall eller lövträd främst vid stigen samt underhåll av stigsystem. Ett gammalt jaktorn som står söder om bäcken rivs.

Nyskapande: Anläggande av två spänger eller mindre broar över bäcken.

Löpande: Kontinuerligt skötsel av Linné-stigen, samt ny stig, som ska vara framkomlig för allmänheten.

Område A. Mossrik granskog. Foto Pär Eriksson

Skötselområde B; Glupar och hässle 0,9 ha

Beskrivning: Ett ca 100 m långt hydrologiskt stråk där myren i söder (skötselområde C) avvattnas via två så kallade glupar (vattenfyllda sänkor). Gluparna avviker starkt sinsemellan då den ena kantas av fattig tallskog och den andra av en lundartad vegetation. Den förstnämnda är vanligen vattenfylld året runt medans den andra töms på vatten och botten utgörs av frisk ängsmark. I anslutning denna glup finns ett mindre hässle med inslag av ädellövträd, främst lind, på blockrik mark. Här finns också en mossrik lodyta.

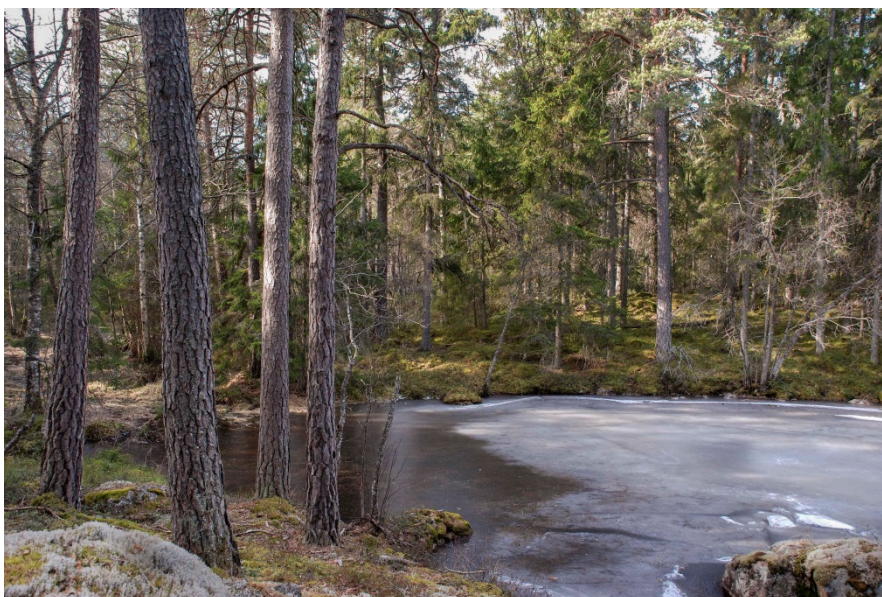
Bevarandemål: Glupar med naturlig vattenvariation i ett hydrologiskt orört stråk.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala kommuns beslut 2017-04-24 § xxx, Dnr KSN-2017-1224

Område B. Glup omgiven av hassel och lövträd. Foto Pär Eriksson

Område B. Glup omgiven av tallskog på lavbeväxt mark. Foto Pär Eriksson

Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala kommuns beslut 2017-04-24 § xxx, Dnr KSN-2017-1224

Skötselområde C; Trädbevuxet kärr och tallmosse - 2,0 ha

Beskrivning: Trädbevuxet kärr och tallmosse.

Bevarandemål: Trädbevuxet kärr med ostörd hydrologi.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Område C. Trädbevuxet kärr. Foto Pär Eriksson

Skötselområde D; Hygge/ungskog - 1,0 ha

Beskrivning: Hygge med sparade träd på hållmarker. Hygget har inte planterats.

Bevarandemål: Självföryngrad skog som utvecklas till naturskog

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Område D. Nytt hygge som inte planterats. Foto Pär Eriksson

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning: En större stig (Linné-stigen) går från en iordningställd P-plats vid Örnsåtra. Stigen fortsätter genom området via Fäbodmossens naturreservat till den så kallade Studentvilan. Stigen är markerad med särskilda skyltar/ledmarkeringar.

Bevarandemål: Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Reservatet stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Områdets friluftsanläggningar är i gott skick och underlättar för besökare att uppleva området. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Røj en rågång. Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.
- Sätt upp två informationsskyltar, vid reservatets gränser i anslutning till stigen.
- Anlägga ett par spänger eller enkla broar över bäcken som ansluter till befintlig stig som löper längs bäcken.
- Placera ut en eller flera sittbänkar, främst i anslutning till stigarna.

Löpande:

- Städad och välhållen parkering.
- Underhåll av stig.
- Røjning av rågången. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.

Område A. Linne'-stigen. Foto Pär Eriksson

Upplýsningar

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen.

Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs stigar.

Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar

Befintlig körväg, det vill säga Linnéstigen, (inklusive vägdiken) får underhållas. Inom ramen för underhåll ingår även förnyelse av en stigslinga mellan nuvarande Linné-stig och den befintliga stigen som löper söder om bäcken. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa stigar får också utföras.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området.

Ridning

Det är förbjudet att rida eller på annat sätt framföra häst i området.

Jakt och fiske

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning med undantag för fågeljakt. Befintligt jaktorn rivs. Nya jaktorn och siktgator får ej uppföras.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Åtgärder som rör forn- eller kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Förvaltaren ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Förvaltaren för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige.

Uppföljningsindikatorer:

Naturtyp:

- Areal barrdominerad skog på fastmark ska vara 13,8 ha
- Areal trädbevuxen kärr/mosse ska vara 2,0 ha
- Areal glupar ska vara 0,8 ha
- Areal hassellund (hässle) ska vara 0,1 ha

Friluftsliv: Stigar, ledmarkeringar, informationsskyltar och spänger/broar ska vara väl underhållna.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Anordna spänger/broar över bäcken	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Sätta upp informationsskyltar	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Anordna en stigslinga	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Friställa enstaka tall och lövträd gm att avverka, fälla/ringbarka yngre gran	2		A	Upplandsstiftelsen
Underhåll av, gräns, informationsskyltar, stigslinga och eventuella anordningar (utöver Linnéstigen)	1		Friluftsliv	Upplandsstiftelsen
Underhåll av Linnéstigen	1		Friluftsliv	Kommunen
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Upplandsstiftelsen
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt indikatorer	Alla	Upplandsstiftelsen

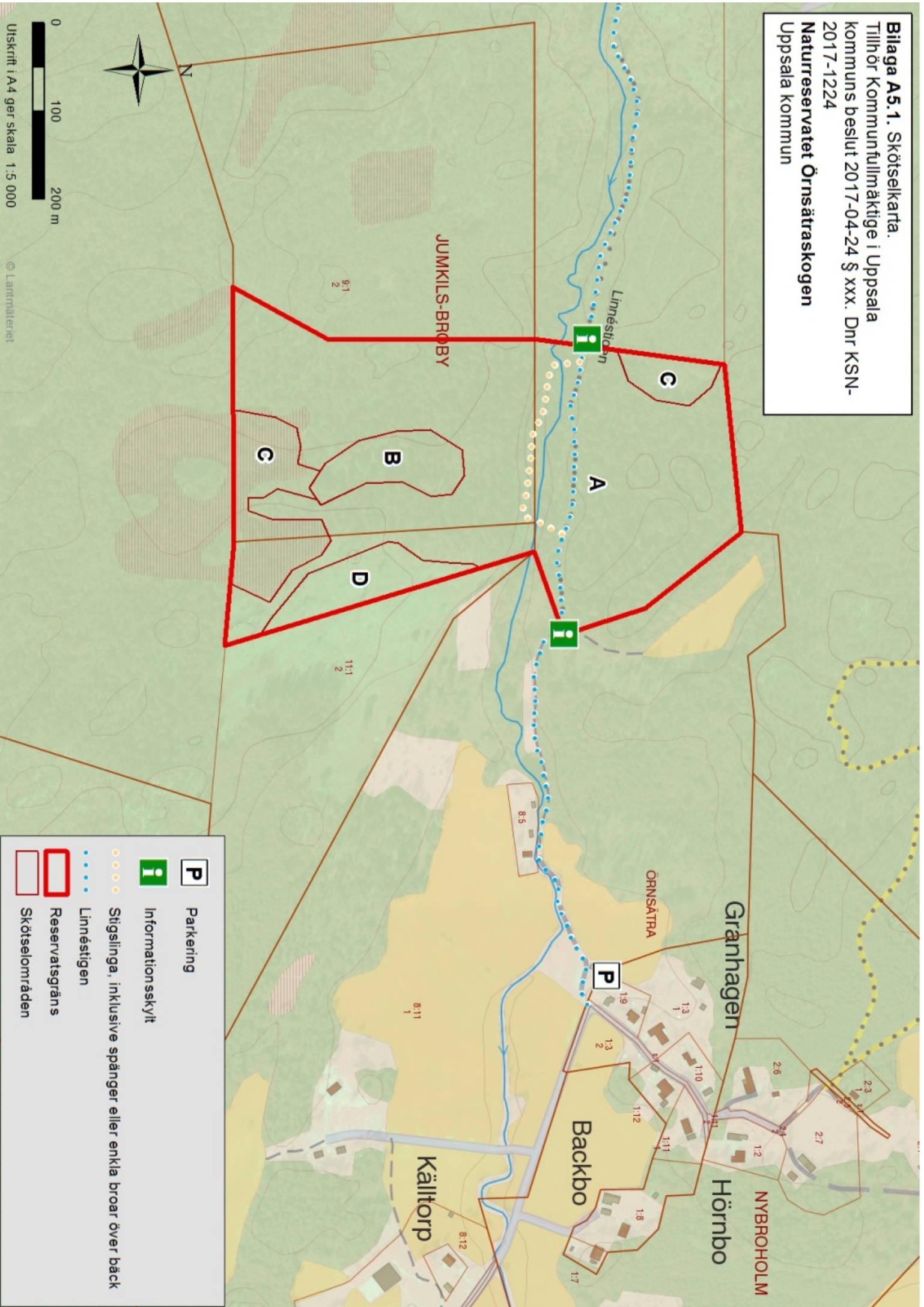
Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala kommuns beslut 2017-04-24 § xxx, Dnr KSN-2017-1224

BILAGOR:

Bilaga A5.1: Skötselkarta

Bilaga A5.1. Skötselkarta.
Tillhör Kommunfullmäktige i Uppsala
kommuns beslut 2017-04-24 § xxx. Dnr KSN-
2017-1224
Naturresevatet Örnstraskogen
Uppsala kommun

0 100 200 m

© Lantmateriet

Utskrift i A4 ger skala 1:5 000

	Parkering
	Informationsskylt
	Stig slinga, inklusive spångr eller enkla broar över bäck
	Linnéstigen
	Reservatsgräns
	Skötselområden

Dnr KSN-2017-1224
Objnr

Överenskommelse om intrångsersättning

Parter

1. **Uppsala kommun** (212000-3005)
753 75 UPPSALA
Tel: 018-727 00 00

nedan kallad Kommunen.

2. **Upplandsstiftelsen** (817000-7093)
751 85
Tel: 018-611 62 76

ägare av områden av fastigheterna **Ullbolsta 2:8,**
Jumkils-Ubby 11:1 och Jumkils-Broby 9:1, Uppsala län,

nedan kallad Fastighetsägaren.

Mellan ovanstående parter träffas följande överenskommelse:

Bakgrund

Denna överenskommelse träffas inför Kommunens beslut om bildandet av naturreservatet **Örnstraskogen.**

Det område av fastigheten som berörs av naturreservatsförslaget framgår av bifogad karta, bilaga 1, med röd kantmarkering.

Medgivande

Fastighetsägaren medger att naturreservat får bildas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ Miljöbalken och 3 § Förordning om områdesskydd, med de reservatsföreskrifter som framgår av bilaga 2. Parterna förbinder sig tåla de mindre gränsavvikelser som kan uppstå i förhållande till Kommunens beslut då reservatsgränsen märks ut i fält. Fastighetsägaren medger att reservatsgränsen får märkas ut i fält efter att denna överenskommelse har godkänts av Kommunen.

Ersättning

För det intrång som reservatsföreskrifterna kommer att innebära skall Kommunen med hänvisning till 31 kap miljöbalken betala en engångsersättning för all framtid till fastighetsägaren på:

1 893 281 kronor

Prövning till skydd för borgenär

Innan utbetalning av ersättning sker skall Kommunen i enlighet med 31 kap 2 §, miljöbalken, genom hänvisning till expropriationslagen, framförallt 6 kap 1 och 2 §§, pröva frågan om nedsättning av ersättningen till skydd för borgenär i fastigheten.

- Utbetalning** Om prövning enligt ovan visar att utbetalning kan ske skall hälften av ersättningen erläggas inom 30 dagar efter att villkoren under ”Övriga villkor” uppfyllts. Resterande del av ersättningen ska erläggas så snart kommunen fått utlovat statsbidrag utbetalat.
- Ersättningen skall insättas på nedanstående bankkonto/bankgiro:
- 943-0919 (Nordea bankgiro)**
- Förbindelse** Fastighetsägaren förbinder sig att inte vidta några åtgärder inom området, eller på annat sätt medge eller upplåta rätt till verksamhet, som strider mot naturreservatsförslaget enligt ovan. Vidare förbinder sig Fastighetsägaren dels att vid eventuell överlåtelse av fastigheten inta förbehåll av innebörd att denna överenskommelse skall respekteras av varje ny ägare av fastigheten och dels att vid eventuellt uttag av ny in-teckning i fastigheten informera kreditgivare om denna överenskommelses existens.
- Vidare förbinder sig Fastighetsägaren att före det utbetalning har skett inte ta ut nya penninginteckningar i fastigheten.
- Nyttjanderätter** Fastighetsägaren förklarar att den del av fastigheten som reservatsområdet kommer att omfatta inte besväras av några, av markägaren kända, oinskrivna rättigheter.
- Fastighetsägaren garanterar att inom reservatsområdet inte finns tidigare försålda ej avverkade avverkningsrätter.
- Övriga villkor** Denna överenskommelse gäller under förutsättning av
- att Kommunfullmäktige beslutar om bildande av naturreservat.
  - att Kommunen beslutar om att utbetala överenskommen ersättning i enlighet med detta avtal.
- Antal avtals-exemplar** Denna överenskommelse är upprättad i två exemplar, ett för vardera parten.
-

**Kommunens
underskrift**

Uppsala 2017-
För Uppsala kommun

.....

.....

**Fastighetsägarens
underskrift**

Uppsala 2017-
För Upplandsstiftelsen

.....

.....

Anders Hedström, ordf

Björn-Gunnar Lagström, vd

Ovanstående namnteckningar bevittnas:

.....

.....